

Bé BOS - GEDEPUTEERDE

Melle Wachtmeester

§S/Als privépersoon heb ik bepaalde opvattingen over kernenergie, maar die zijn niet relevant als ik funktioneer als voorzitter van het EGD.MS

Wij nemen de proef op de som. Wij maken een portretten-galerij van alle gedeputeerden die de provincie Groningen de laatste vijftien jaar gekend heeft. Wij zetten daaronder: 'Dit zijn gedeputeerden en vervolgens vragen wij aan een argeloze Achterhoeker — het mag ook iemand uit Goeree-Overflakkee zijn — : 'Wie horen er in dit rijtje niet thuis?'

De mogelijkheid dat onze proefpersoon breed lachend het hele rijtje aan de kant schuift, laten we even buiten beschouwing, ervan uitgaande dat we genoeg overredingskracht hebben om de man te laten geloven, dat er wel degelijk gedeputeerden bij zijn.

Tien tegen één, dat onze proefpersoon in dat geval het portret van de FvdA-gedeputeerde Bé Bos als één van de eersten terzijde legt. Immers de gemiddelde burger denkt bij het fenomeen gedeputeerde niet direkt aan een baard-dragend iemand, die z'n licht verwilderde haardos tooit met een bizar ijsmutsje voorzien van een gifgroene kwast; en dan ook nog een kwast die aan een vrij lang koordje bungelt. Of aan iemand die bij het bezoek van de koningin een lekker wijde tuinbroek draagt, waarover nu nog wordt gesproken op Drakensteyn.

Kortom, Bé Bos ziet er, ondanks of dankzij zijn 37 jaren, op het eerste oog enigszins alternatief uit. Alternatieve zaken hebben dan ook zijn speciale belangstelling, zeker op het gebied van land- en tuinbouw. In het beleid van het nieuwe kollege van gedeputeerden komt dat ondermeer tot uiting in de steun die de provincie gegeven heeft aan de opzet van een alternatieve tuinbouwwei-

ling in Uithuizen, toen de bestaande veiling ter ziele dreigde te gaan. Hoewel Lenie t Hart nog nooit een zeehond naar hem genoemd heeft, beschouwt Bé Bos zich als een milieuvriendelijk mens met oog voor milieuvriendelijke produkties.

Het vervelende is alleen, dat dergelijke activiteiten dermate kleinschalig zijn dat de werkgelegenheid die zij met zich meebrengen maar een heel klein druppeltje is op de vooral in de provincie Groningen zo gloeiende plaat van toenemende werkloosheid. Waar Bé Bos de werkgelegenheidsportefeuille in het Groninger kollege beheert, heeft hij ook te maken met de industrialisatie van de Eemshaven, al was het alleen maar door het feit dat zijn functie hem ook het voorzitterschap van het Havenschap Delfzijl heeft opgeleverd.

Socialiseren van de vraag

Voordat Bé Bos de politiek als hoofdvdagging bedrijven, dat wil zeggen tot oktober van het vorig jaar, was hij als ekonometrist verbonden aan de Rijksuniversiteit in Groningen. Ook daar speelde hij zich door een alternatief in de kijker, dat bekend is geworden als het Grécon-model, de tegenhanger van de manier waarop het Centraal Planbureau zijn voorspellingen doet op (sociaal-)economisch gebied.

Zijn politieke loopbaan begon Bé Bos met het rondbrengen van afdelingskrantjes - 'ik ben dus typisch iemand van de basis', het maken van stencils en meer van dat soort nuttige zaken. In 1974 belandde hij via de laatste restzetel in de Groninger Staten. Hij maakt daarnaast deel uit van de Partij-raad van de PvdA.

Een hele stap was het wel, die van ekonometrist naar de gedeputeerde-zetel; Bé Bos: 'Voor een ekonometrist is het beleid een

gegeven. Nu probeer je beleid te maken, binnen de marges die je als provinciaal bestuur hebt.

Belangrijk gegeven bij dat beleid maken is voor Bé Bos, wat hij noemt het socialiseren van de vraag. 'Er komt meer vraag naar diensten die binnen het huidige patroon niet aan bod komen. Als het bijvoorbeeld niet rendabel is brood rond te brengen, dan verdwijnt zo iets. Je kunt ook zeggen: het is van maatschappelijk belang dat zo iets blijft, al was het alleen maar vanwege het contact met de mensen. Dan zou je bijvoorbeeld kunnen denken aan een provinciale brqoddiens. Dan moet je geldstromen verleggen naar maatschappelijk nuttige zaken en via die zaken naar de werklozen, alleen je moet dat soort dingen wel afstemmen op het bedrijfsleven. Je moet oppassen voor concurrentievervalsing, maar als je alleen maar mikt op grote bedrijven, dan bestaat het gevaar dat je mono-kulturen krijgt. Als overheid moet je werken aan diversifikatie. In dat kader ben je milieuvriendelijk bezig.'

Dat klinkt heel aannemelijk, maar het aanvullend beleidsplan dat het nieuwe kollege van GS vrij snel na indiensttreding liet zien, getuigt nauwelijks van een nieuwe aanpak. De bekende zaken als een ethyleenleiding, aanlanding van LNG, kolenvergassing en de verwerking van bodemschatten, zoals het magnesium-oxyde-project, worden keurig aangevoerd. Hoe is dat nou te rijmen? Op die vraag is van Bé Bos niet één-twee-drie een antwoord los te peuten. Zwaar aan zijn pijp trekkend wil hij, zoals in zijn partij wel meer gebruikelijk is, twee dingen vooraf stellen. Een daar is hij met geen mogelijkheid van af te brengen, dus vooruit met de geit.

Plaatje

'De functie van die notitie is, dat aange-

geven wordt voor het Eemsmondgebied wat wel kan en wat niet. Dat nieuwe plan zal vanaf het begin met alle betrokkenen, zoals gemeentebesturen, werkgevers en werknemers, besproken moeten worden. Wij beginnen blanco: dus vertellen jullie nou maar eens hoe het eruit moet zien.

Ten tweede moet de zaak afgestemd worden op het Integraal Structuurplan Noorden des Lands. Het praten met de betrokkenen moet een realistische invulling opleveren. Dan kijkje wat er is en wat erbij zou kunnen. Kolenvergassing past daarin. Dat is een vrij realistisch iets, waarop ook het Rijk een zwaar aksent legt. De aanlanding van gas en olie door de NAM is ook een reële zaak. Als in de Nederlandse volkshuishouding LPG gebruikt wordt, dan is het ook logisch dat er LPG gemaakt wordt.

LNG net zo: als het Rijk zegt we willen vloeibaar gas aanvoeren, dan mag je verwachten dat ze zeggen: bouw maar zo 'n terminal. Als je zo het plaatje invult, moet je vervolgens nagaan: past dat binnen de milieunormen, die hard zijn, héél hard en past het in het kader van het ruimtelijke ordeningsbeleid.

Waarom moet die industrialisatie daar? In de eerste plaats omdat ik denk dat het voor de Nederlandse volkshuishouding van belang is dat een aantal nieuwe activiteiten wordt ontwikkeld. Het is een nationale zaak dat er een stuk innovatie op gang komt.

Het nationaal inkomen zal moeten groeien. Als ekonometrist acht ik één groei van 2procent van het nationaalprodukt reëel. Een deel van de financiering van de alternatieve werkgelegenheid zal moeten komen uit de groei van het nationaal inkomen.'

Maar lijkt dat niet op het verhaal van mensen die zeggen: ik neem een afwasmachi-

ne omdat ik dan meer tijd overhoud om me voor het milieu in te zetten. Wat betekent zo'n Eemshaven nou voor de werkgelegenheid van de Groningers. Toch niet zo verschrikkelijk veel?

Bé Bos: *'Je kunt niet zeggen dat de industrialisatie in de Eemshaven niks geworden is. Het is ook niet zo dat de plaats niet deugt. Alleen toen die haven er lag heeft zich een internationale crisis ingezet. De geografische ligging is prima, als ik kijk naar Scandinavië, Polen, de gas en oliewinning op de Noordzee. Ook het sociaal milieukundig klimaat in Groningen is uitstekend. Dat is een belangrijke vestigingsfaktor. Daarom moeten we Groningen mooi houden. Waar het om gaat is dat milieujongens en de industrie reële informatie verstrekken aan de politiek. Daar moeten de beslissingen genomen worden, maar men gaat nu teveel van voorgenomen stellingen uit. Het mooi houden van Groningen kan wel degelijk gepaard gaan met nieuwe industriële activiteiten.'*

Dodewaard dicht?

Laten we een ander onderwerp bij de kop nemen. Je bent nu ook voorzitter van het EGD, het Elektriciteitsbedrijf voor Groningen en Drente. Als we nou de discussie nemen over het al dan niet sluiten van de kerncentrale in Dodewaard, komje dan niet in botsing met je eigen opvattingen?

Bé Bos: *'Ik ben van mening dat bij de besluitvorming over kernenergie niet die zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden die er had moeten zijn. Het punt van de kostprijs, de straling, de opslag van radio-actief afval, dat allemaal is onderbelicht. Die informatie moetje openbreken. Dat bereik je niet, zoals laatst het geval was, wanneer aktievoerders een vergadering verstoren. Voor argumenten ben ik wel gevoelig, niet voor*

onnodig geschreeuw.'

Maar de vraag was of je niet in botsing komt met je eigen opvattingen?

'Als privé-persoon heb ik bepaalde opvattingen, maar die zijn niet relevant als ik funktioneer als voorzitter van het EGD. Ook als socialist heb ik opvattingen, maar als voorzitter van het EGD ben ik verantwoordelijk voor de gang van zaken in het bedrijf. Als de Groninger Staten zeggen: Dodewaard gaat dicht en ik ben voor het openhouden van Dodewaard, dan is het tóch mijn taak om argumenten te zoeken voor sluiting.'

Stel dat de Staten inderdaad zeggen: Dodewaard moet dicht, hoe spreekt de gedeputeerde zich dan uit, die ook voorzitter van het EGD is?

Bé Bos: *'Zo 'n motie ligt er nog niet.'*

Nee, maar stel...

'Daar zijn uitstekende procedures voor...'

Maar die gedeputeerde moet ook stemmen. Is hij dan voor of tegen zo'n motie?

'Sommige vragen kun je niet met ja of nee beantwoorden. Je kunt niet zeggen: hou je van kip en appelmoes...'

Dat zei ook niemand.

'Inderdaad...'

...waarna de verwarring compleet wordt, het antwoord op de vraag uitblijft, maar volstrekt duidelijk wordt dat Bé Bos gedurende de korte periode dat hij gedeputeerde is, al wel geleerd heeft, datje sommige vragen beter niet kunt beantwoorden, dan val je er ook geen buil aan.

